

مصاحبه با منوچهر ثابتی

پژوهشگر و کارشناس ارشد علوم اجتماعی

مصاحبه کننده: محمد خانعلی

کارشناس روابط عمومی و امور بین الملل کتابخانه مجلس

سیاسی، تاریخی)، به صورت صددرصد منابع موجود می‌باشد و از همه منابع مورد نیاز هم استفاده کرده‌ام. از آنجا که موضوع پژوهش من تاریخی و اسناد قدیمی است، بیشتر از بخش نشریات استفاده می‌کنم که پاسخگوی نیازهای من می‌باشد.

۴. مکان کتابخانه را از نظر موقعیت جغرافیایی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

از نظر دسترسی به کتابخانه، چون در مرکز شهر واقع است، مناسب است. مشکل ترافیک هم که در کل شهر تهران وجود دارد و امری عادی است و باید تحمل کرد. از نظر فضا و وسعت، اگر مکان بزرگتر و جدیدی با امکانات مدرن به این مجموعه اضافه شود، این گنجینه عظیم و کارآمدتر و ماندنی‌تر خواهد شد.

۵. برای استفاده از ساعات کتابخانه (۸ صبح تا ۱۸)، چه پیشنهادی دارید؟

زمان در نظر گرفته شده مناسب است، زیرا به نظر من محقق و پژوهشگر برای استفاده از منابع در طول روز باید بیشتر از چهار یا پنج ساعت برای این کار وقت اختصاص دهد، ولی اگر کتابخانه ترتیبی اتخاذ کند که پژوهشگران بتوانند که حتی برای دو روز منابع مورد نیاز خود را به امانت ببرند، مناسب‌تر است، زیرا از این طریق از شلوغی سالن مطالعه هم کاسته خواهد شد و در نتیجه برای کتابخانه و کارکنان آن هم بهتر است و می‌توانند سرویس‌دهی مناسب‌تری داشته باشند.

۶. برای استفاده مطلوب‌تر از منابع کتابخانه چه پیشنهادی دارید؟

فکر می‌کنم که کتابخانه مجلس توان مالی خرید

یادداشت: روابط عمومی کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی به منظور آگاهی از دیدگاه‌ها و نظرات محققین، پژوهشگران، اساتید و دانشجویانی که جهت استفاده از منابع به این مرکز مراجعه می‌نمایند، هر از چند گاهی مصاحبه‌ای با یکی از ایشان ترتیب می‌دهد تا از این رهگذر، هم از کم و کیف خدمات‌رسانی کتابخانه و منابع موجود در آن مطلع شده و هم نظرات آنها را در این ارتباط و دیگر موضوعات فرهنگی به بحث بنشینند.

در این شماره از مجله با آقای منوچهر ثابتی کارشناس ارشد علوم اجتماعی به گفتگو می‌نشینیم.

شهروندی» را به چاپ رسانده‌ام و دبیر تحریریه ماهنامه همراه (نشریه تخصصی مواد اعتیادآور وابسته به ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری می‌باشم. همچنین در هفته‌نامه نوین و ... مقالاتی از بنده چاپ شده است. طرح‌های پژوهشی در خصوص خشونت علیه زنان، فقر و نابرابری اجتماعی در ایران و ... داشته‌ام.

۲. چه عواملی باعث شد که شما کتابخانه مجلس را برای مطالعه و تحقیق انتخاب نمایید؟

اطلاعات غنی و اسناد دست اول و امکانات پژوهشی که در این مکان موجود است و همچنین همکاری مفید کتابداران این مجموعه و امکاناتی از قبیل اینترنت، کپی، اسکن و میکروفیلم منابع پژوهشی که در کتابخانه مجلس موجود می‌باشد، مکان مناسبی را برای پژوهشگران مسائل تاریخی، سیاسی، فرهنگی اجتماعی و پژوهش‌های اسنادی فراهم کرده است.

۳. منابع موجود در کتابخانه تا چه اندازه نیازهای پژوهشی شما را برآورده می‌کند؟

در زمینه‌ای که من کار می‌کنم (اجتماعی،

۱. نخست لطف کنید خود را معرفی نموده و سوابق علمی، تحقیقی خود را بیان کنید.

بنده منوچهر ثابتی کارشناس ارشد جامعه‌شناسی هستم و در حال حاضر دو جلد کتاب در مورد جامعه‌شناسی احزاب سیاسی ایران در دست تدوین دارم. همچنین در روزنامه کیهان مقاله‌ای با عنوان «پس کجایند حامیان حقوق بشر»، در روزنامه اطلاعات مقاله با عنوان «جامعه‌شناسی جنگ»، روزنامه همشهری مقالاتی با عنوان «احزاب سیاسی ایران»، «جامعه‌شناسی حقوق»، «بنیان‌های فلسفی و تئوریک صلح جهانی»، «حقوق

کتاب‌های بیشتر از سه جلد را دارد و اگر از هر کتاب حدود ۱۰ الی ۱۵ جلد داشته باشد، برای امانت دادن دو روزه مشکلی پیش نمی‌آید. البته منظور من امانت دادن به پژوهشگران و محققین واقعی است تا به کتاب و منابع آسیب وارد نکنند، و اگر مشکل مخزن هم داشته باشید با توسعه فیزیکی کتابخانه می‌توانید این مشکل را نیز حل کنید. به خصوص در زمان امتحانات پایان ترم دانشجویان، استفاده از منابع کتابخانه برای پژوهشگران مشکل و شلوغی سالن امکان مطالعه و تحقیق را به حداقل می‌رساند. به خصوص این که کتابخانه مجلس از حالت یک مرکز تحقیقی به عنوان یک قرائت‌خانه تنزل پیدا می‌کند.

۷. برای حل مشکل دانشجویان به منظور دسترسی بیشتر به منابع مورد نیاز آنها چه پیشنهاداتی دارید؟
مشکل دانشجویان مربوط به دانشگاه‌های آنهاست، به خصوص واحدهای دانشگاه آزاد که از نظر منابع تخصصی ضعیف می‌باشند و حتی کتابخانه تخصصی واحدها با رشته‌هایی که دانشجوی پذیرش می‌کنند، همخوانی ندارد. لذا دانشجوی مجبور می‌شود به جای مراجعه به کتابخانه تخصصی دانشکده یا دانشگاه خود، به چنین کتابخانه‌های تخصصی مراجعه نماید. در حالی که کتابخانه‌ای مثل کتابخانه مجلس محلی برای پژوهش محققان و پژوهشگران است. لذا این مشکل باید از طرف دانشگاه‌های کشور برطرف شود. بیشتر دانشجویهای مراجعه‌کننده به کتابخانه، از واحدهای دانشگاه آزاد هستند در صورتی که دانشجویان دانشگاه‌هایی مثل دانشگاه تهران، شهید بهشتی، علامه، تربیت مدرس... به کتابخانه مجلس کمتر مراجعه می‌کنند یا خیلی به ندرت مراجعه می‌کنند، زیرا منابع مورد نیاز را در کتابخانه‌های تخصصی دانشگاه خود می‌توانند پیدا کنند.

۸. اگر کتابخانه قصد ارائه خدمات به محققان و مراجعان بدون حضور آنها در کتابخانه داشته باشد چه پیشنهادی دارید؟

مشکل این نوع سرویس‌دهی این است که پژوهشگر اول باید منابع را از نزدیک ببیند و بعد

بخش‌هایی یا کل آن را انتخاب نماید و بعد به صورت CD یا میکروفیلم و کپی برای وی ارسال گردد. یعنی مراجعه محقق به کتابخانه ضروری است، ولی اگر کتابخانه مجلس با سیستم کتابخانه‌های مدرن امروزی هماهنگ شود، استفاده از منابع کتابخانه برای وی امکان‌پذیر است. زیرا از طریق دسترسی به اینترنت می‌تواند وارد مخزن منابع مورد نظر شود و منابع را به صورت on line در اختیار بگیرد. که امری ایده‌آل برای یک پژوهشگر می‌باشد.

۹. جهت ارتقا و بهبود شرایط کتابخانه چه پیشنهادی دارید؟

به نظر من بخش نشریات قدیمی کتابخانه مجلس در حال نابودی است. برای جلوگیری از نابودی آنها باید اقدام به تهیه میکروفیلم یا شکل الکترونیکی آنها کرد تا از این طریق هم کمک به حفظ مجموعه شود و هم از مطالعه و امانت اصل نشریات به مراجعان جلوگیری نمود. و اگر شرایط فراهم شود که در یک یا چند اطاق ویژه محققان مطالب مورد نیاز خود را از طریق CD یا میکروفیلم جستجو کند و پرینت یا کپی آن را دریافت کنند، بسیار خوب است.

پیشنهاد می‌شود که کتابخانه مجلس تلاش جدی‌تری داشته باشد که کتابخانه را از حالت قدیمی و سنتی بیرون آورند در این صورت می‌توان امیدوار بود که اسناد و مجلات قدیمی سالم بمانند. البته نباید امکانات و خدماتی که در حال حاضر در کتابخانه مجلس وجود دارد، مثل کپی، اسکن،

میکروفیلم امکان عکسبرداری از منابع قدیمی که در کمتر کتابخانه‌ای نه تنها در ایران بلکه در سطح جهان وجود دارد را نادیده گرفت. یکی از محققان فرانسوی که در سال گذشته به این کتابخانه مراجعه نمود، از امکاناتی که این مرکز برای محققین فراهم می‌نمود، متعجب شده و می‌گفت: در کمتر کتابخانه‌ای چنین امکانات و سرویس‌دهی وجود دارد.

اگر کتابخانه مجلس در بخش پژوهش خود واحدی را متشکل از پنج نفر از افراد ورزیده و آشنا به مسائل سیاسی، اجتماعی و پژوهشی در امر مطبوعات داشته باشد، می‌تواند تحقیقات و پژوهش‌های بنیادی را در امر مطبوعات انجام دهد، زیرا منابع منحصر به فردی در بخش نشریات موجود است که در جای دیگر نمی‌توان یافت.

از آنجا که کتابخانه مجلس گنجینه عظیم و تاریخ خفته ایران است، هر چه بودجه برای حفظ این گنجینه اختصاص پیدا کند، کم است. این گنجینه باید برای نسل‌های آینده حفظ و نگهداری شود و توجه بیشتر مسئولین به این مرکز فرهنگی و واقع کمک به حفظ فرهنگ، تاریخ و تمدن گذشته است.

در پایان لازم به ذکر می‌بینم که از کارکنان صدیق این مجموعه که اکثراً دارای تخصص در امر کتابداری می‌باشند و پاسخگوی سئوالات و منابع مورد نیاز من بوده‌اند، تشکر و قدردانی نمایم، بخصوص آقای مرادی و آقای اسکندری که با خونگرمی و اشتیاق تمام منابع کلیدی موضوع پژوهش را در اختیار من گذاشته‌اند.